

Đề thi thử THPT quốc gia môn Văn - Đề số 4

ĐỀ BÀI

Phần I. Đọc hiểu (3 điểm)

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi từ câu 1 đến câu 4

Akshita chia sẻ với độc giả TST là cách đây hai năm cô đã đọc được một nghiên cứu của các nhà tâm lý học chứng minh rằng tiểu thuyết có thể giúp người đọc nâng cao khả năng đồng cảm và thấu hiểu cảm xúc của người khác. Một nghiên cứu của trường Đại học Emory ở tiểu bang Atlanta (Hoa Kỳ) hồi năm ngoái cũng cho thấy sinh viên nào đọc xong tiểu thuyết 300 trang Pompeii của nhà văn Robert Harris cũng đều có sự thay đổi đáng kể trong não bộ và tăng cường trí lực cùng khả năng học thêm ngôn ngữ mới. Như vậy, câu hỏi đặt ra là nếu đọc sách có thể giúp phát triển sức khỏe trí tuệ và kỹ năng xã hội thì tại sao đó không phải là thói quen thường nhật. Nó cũng giống như khuyến cáo của bác sĩ là chúng ta nên tập thể dục hàng tuần 150 phút để phòng chống những chứng bệnh về tim mạch hay tiểu đường. Nhưng thói quen không phải tự nhiên mà có, cần phải có nỗ lực và rèn luyện. Theo Akshita, bất cứ ai muốn trở thành con mọt sách chỉ cần tuân theo bốn quy tắc đơn giản kết hợp từ bốn chữ cái READ trong tiếng Anh: thường xuyên đọc (Regularly), thích thú trong việc đọc (Enjoy), đánh giá (Assess) và thảo luận (Discuss) sự tiến bộ của mình. Cũng theo nghiên cứu nói trên của Đại học Emory, chỉ cần mỗi ngày dành 15 phút đọc sách là con người cũng có thể làm thay đổi mô thức não bộ của mình. Chỉ cần ít nhất 15 phút thôi, liệu bạn có thể duy trì thói quen đó không?

(Lê Hữu Huy)

1) Xác định phương thức biểu đạt chủ yếu được sử dụng trong đoạn văn bản trên.

- 2) Xác định hai thao tác lập luận được sử dụng trong văn bản trên.
- 3) Văn bản trên chỉ ra những lợi ích nào của việc đọc sách?
- 4) Anh(chị) hãy viết một đoạn văn khoảng 5 – 7 câu trình bày ý kiến về mục đích đọc sách của bản thân.

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi từ câu 5 đến câu 8

Sinh nhật em chẳng biết tặng gì

Tặng đôi dép nhỏ để em đi

Tặng cây viết nhỏ cho em viết

Hay tặng vàng trắng đã dậy thì

Hay tặng em một buổi dạo chơi

Cỏ xanh dưới đất, mây trên trời

Anh mười lăm tuổi, em mười bốn

Quên mất rằng ta đã lớn rồi

Hay tặng em một sớm mai hồng

Cụm mây vàng chở nắng đi rong

Mênh mông trời đất không bờ bến

Kiểm chỗ nào cho mưa xuống thăm

Hay tặng em một chuyện tình dài

Đọc hoài mà chưa tới chương hai

Yêu hoài mà vẫn chưa tan vỡ

Xa cách hoài mà chẳng nhạt phai?

(Sinh nhật – Nguyễn Nhật Ánh)

5) Xác định phương thức biểu đạt được sử dụng trong đoạn thơ trên.

6) Phân tích hiệu quả biểu đạt của những câu hỏi tu từ được sử dụng trong văn bản trên.

7) Những món quà sinh nhật mà nhân vật trữ tình định tặng cho “em” có gì đặc biệt, độc đáo?

8) Anh (chị) viết đoạn văn ngắn (từ 5 – 7 câu) so sánh hai khổ thơ sau:

Hay tặng em một sớm mai hồng

Cụm mây vàng chở nắng đi rong

Mênh mông trời đất không bờ bến

Kiểm chỗ nào cho mưa xuống thăm

(Sinh nhật – Nguyễn Nhật Ánh)

Làm sao được tan ra

Thành trăm con sóng nhỏ

Giữa biển lớn tình yêu

Đề ngàn năm còn vỗ

(Sóng – Xuân Quỳnh)

Phần II: LÀM VĂN (7 điểm)

Câu 2. (3 điểm) Khổng tử nói: “Hãy chọn công việc mà bạn thích, và bạn sẽ không phải làm việc một ngày nào trong suốt cuộc đời mình”. Suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến trên?

Câu 3. (4 điểm) Cảm nhận đoạn thơ sau:

Dữ dội và dịu êm

Ồn ào và lặng lẽ

Sông không hiểu nổi mình

Sóng tìm ra tận bể

Ôi con sóng ngày xưa

Và ngày sau vẫn thế

Nỗi khát vọng tình yêu

Bồi hồi trong ngực trẻ

Trước muôn trùng sóng bể

Em nghĩ về anh, em

Em nghĩ về biển lớn

Từ nơi nào sóng lên?

Sóng bắt đầu từ gió

Gió bắt đầu từ đâu?

Em cũng không biết nữa

Khi nào ta yêu nhau

Con sóng dưới lòng sâu

Con sóng trên mặt nước

Ôi con sóng nhớ bờ

Ngày đêm không ngủ được

Lòng em nhớ đến anh

Cả trong mơ còn thức

Dẫu xuôi về phương bắc

Dẫu ngược về phương nam

Nơi nào em cũng nghĩ

Hướng về anh - một phương

Ở ngoài kia đại dương

Trăm nghìn con sóng đó

Con nào chẳng tới bờ

Dù muôn vời cách trở

Cuộc đời tuy dài thế

Năm tháng vẫn đi qua

Như biển kia dẫu rộng

Mây vẫn bay về xa

Làm sao được tan ra

Thành trăm con sóng nhỏ

Giữa biển lớn tình yêu

Đẻ ngàn năm còn vỗ

(Sóng – Xuân Quỳnh)

Bình luận ngắn về cách thể hiện tình yêu của tác giả trong bài thơ.

ĐÁP ÁN

Phần I:

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi từ câu 1 đến câu 4 (1.5 điểm)

1. (0.25 điểm) Phương thức biểu đạt chủ yếu được sử dụng trong văn bản trên: nghị luận.

2. (0.5 điểm) Hai thao tác lập luận được sử dụng trong văn bản trên: chứng minh, bình luận.

3. (0.5 điểm) Văn bản trên đã chỉ ra những lợi ích như sau khi đọc sách:

- Có thể giúp người đọc nâng cao khả năng đồng cảm và thấu hiểu cảm xúc của người khác.

- Khiến não bộ thay đổi đáng kể, tăng cường trí lực cùng khả năng học thêm ngôn ngữ mới, giúp phát triển sức khỏe trí tuệ và kỹ năng xã hội.

4. (0.25 điểm) Có thể trình bày theo những cách khác nhau, nhưng cần hướng đến những nội dung cụ thể sau:

- Đọc sách để mở rộng kiến thức, rèn luyện cho trí tuệ minh mẫn, nhanh nhạy.
- Đọc sách cũng là cách giao tiếp hữu hiệu với tinh hoa của nhân loại từ cổ chí kim.
- Đọc sách cũng giúp nâng cao khả năng tự nhận thức của bản thân để hiểu mình, hiểu người, để trở thành một người tài năng, đạo đức và hữu ích cho quốc gia, dân tộc.

(Lưu ý: phải viết thành một đoạn văn hoàn chỉnh)

Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi từ 5 đến 8 (1.5 điểm)

5. (0.25 điểm) Phương thức biểu đạt được sử dụng trong đoạn thơ trên: biểu cảm.

6. (0.5 điểm) Hiệu quả biểu đạt của những câu hỏi tu từ: nhằm nhấn mạnh cảm xúc bồn chồn, bối rối của nhân vật trữ tình.

7. (0.5 điểm) Những món quà sinh nhật mà nhân vật trữ tình định tặng cho “em” độc đáo ở chỗ:

- Nếu là sự vật (đôi dép, cây bút) thì đều là những sự vật dễ thương, gần gũi, quen thuộc và hữu ích với “em”.
- Nếu là hiện tượng thiên nhiên (vàng trắng, sớm mai hồng) thì đều thơ mộng, đẹp đẽ và lãng mạn.
- Hoặc tặng em “một buổi dạo chơi”, “một chuyện tình dài” đều là những mơ ước trong sáng, dễ thương của lứa tuổi học trò.
- Tựu trung lại những món quà sinh nhật ấy rất giản dị, dễ thương, mang nhiều giá trị tinh thần, phù hợp với lứa tuổi học trò mộng mơ và hồn nhiên.

8. (0.25 điểm) Có thể trình bày theo những cách khác nhau, nhưng cần hướng đến những nội dung cụ thể sau:

+ Tương đồng: đều khao khát một tình yêu trường tồn với thời gian.

+ Khác biệt:

- Nguyễn Nhật Ánh: cách diễn đạt của trong sáng, ẩn dụ chuyện tình yêu giống như việc đọc một quyển sách, phù hợp với cảm nhận của lứa tuổi học trò.

- Xuân Quỳnh: cách diễn đạt của dữ dội, mãnh liệt hơn với hình tượng ẩn dụ là “sóng ngàn năm còn vỗ”, phù hợp với khao khát tình yêu vĩnh hằng của một tâm hồn phụ nữ tinh tế, sâu sắc nhưng không kém phần dữ dội, đắm say.

(Lưu ý: phải viết thành một đoạn văn hoàn chỉnh)

Câu 2: (3.0 điểm) Trình bày suy nghĩ về ý kiến

- Câu nói gồm có hai vế: vế thứ nhất khuyên chúng ta hãy chọn công việc mà mình thích, vế thứ hai nêu ra lý do để làm việc ấy là “bạn sẽ không phải làm việc một ngày nào trong cuộc đời mình”.

- Ý nghĩa của câu nói này chính là nếu chúng ta làm những gì mình thích thì đó chính là thực hiện đam mê và lý tưởng, chứ không đơn thuần chỉ là làm việc để kiếm sống. từ đó cho thấy câu nói này khuyên chúng ta nên lựa chọn nghề nghiệp một cách thận trọng để không biến nó thành gánh nặng của cuộc đời mình.

2. (2.0 điểm) Bình luận về vấn đề

- (0.75 điểm) Làm việc chiếm phần lớn thời gian trong cuộc đời của con người, vì vậy lựa chọn công việc yêu thích là điều rất quan trọng. Công việc trở thành gánh nặng hay niềm vui đều có ảnh hưởng sâu sắc đến chất lượng cuộc sống, đến tinh thần và thể chất của mỗi người.

- (0.5 điểm) Khi được làm công việc yêu thích, ta sẽ không ngại đầu tư công sức và thời gian vào đó, gặp khó khăn gì cũng có động lực để vượt lên, nhờ vậy ta dễ dàng gặt hái được thành công.

- (0.75 điểm) Nếu chọn được việc bản thân đam mê, khi đó công việc không chỉ là công việc mà đó còn là niềm say mê, sự hứng khởi. Khi đó ta sẽ không có cảm giác phải làm việc vì gánh nặng mưu sinh, mà làm việc là niềm vui, là sự tận hưởng của ta dành cho cuộc sống.

3. (0.5 điểm) Bài học nhận thức và hành động

- Lựa chọn công việc yêu thích là điều quan trọng trong cuộc sống, tuy nhiên nếu chỉ đam mê thì chưa đủ. Chúng ta nên tính đến những vấn đề khác như khả năng của bản thân và nhu cầu thực tế của xã hội để tránh thất vọng và ngộ nhận.

- Cần nghiêm túc xem xét khả năng và đam mê của bản thân trước khi quyết định chọn một nghề nghiệp trong tương lai, nếu trong điều kiện bạn không có sự lựa chọn trong công việc thì hãy học cách yêu thích công việc hiện tại của mình.

Câu 3. (4.0 điểm) Cảm nhận đoạn thơ và bình luận ngắn gọn

1. (0.5 điểm) Vài nét về tác giả, tác phẩm:

- Xuân Quỳnh (1942 – 1988) là một nhà thơ nữ tiêu biểu cho những nhà thơ trẻ thời chống Mỹ. Ngay từ những tác phẩm đầu tay nữ sĩ đã thể hiện một hồn thơ phong phú, hồn nhiên, tươi tắn của một trái tim phụ nữ hồn hậu, chân thành, nhiều âu lo và luôn da diết trong khát vọng hạnh phúc bình dị đời thường.

- Được sáng tác vào ngày 29/7/1967 tại biển Diêm Điền (Thái Bình) trong giai đoạn kháng chiến chống Mỹ, bài thơ này được in trong tập Hoa dọc chiến hào, xuất bản năm 1968.

2. (3.0 điểm) Cảm nhận đoạn thơ

a. (2.0 điểm) Nội dung: Hình tượng sóng là hình tượng trung tâm xuyên suốt bài thơ, được sử dụng để diễn tả những cảm xúc, tâm trạng, tình cảm phong phú, phức tạp, thiết tha, sôi nổi của nhân vật trữ tình “Em”: khát khao ra đi và tìm đến tình yêu, nỗi nhớ nhung tha thiết và lòng chung thủy sắt son, niềm tin và những âu lo trong tình yêu, khát vọng tình yêu vô biên, vĩnh hằng.

b. (1.0 điểm) Nghệ thuật: Thể thơ năm chữ vừa có khả năng tự thân gợi đến điệu nhịp nhẹ nhàng của sóng biển; cách ngắt nhịp, phối thanh linh hoạt, nguyên tắc hô ứng, trùng điệp, tạo thành các yếu tố tương xứng cân đối đã tạo được những nhịp sóng trập trùng vô tận trên mặt biển; kết cấu song hành ẩn tượng được cấu trúc trên cơ sở nhận thức sự tương đồng, hòa hợp giữa hai hình tượng trữ tình sóng và em, góp phần tạo nên chiều sâu nhận thức và nét độc đáo cho đoạn thơ.

3. (0.5 điểm) Bình luận về cách thể hiện tình yêu của tác giả trong bài thơ.

Cách thể hiện tình cảm trong bài thơ có sự hòa hợp giữa nét tâm lí truyền thống (nỗi nhớ tha thiết, lòng chung thủy sắt son, những lo lắng suy tư) và tư thế chủ động, mạnh mẽ đầy cá tính của người phụ nữ hiện đại (khát khao ra đi và tìm đến tình yêu, lòng lạc quan tin tưởng, khát vọng tình yêu vĩnh hằng). Chính vì vậy mà vẻ đẹp tâm hồn của người phụ nữ thể hiện qua tình yêu vừa quen thuộc, gần gũi vừa mới mẻ, ẩn tượng.